



ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΗ ΚΟΜΙΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΤΟΤΥΠΟΝ
8288
29.8.17

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Π. ΔΑΒΑΚΗΣ
Βουλευτής Λακωνίας
Νέας Δημοκρατίας

29/8/2017

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: Την ΥΠΟΥΡΓΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΘΕΜΑ: Μελέτη αποκατάστασης αρχαίου θεάτρου Σπάρτης

Το αρχαίο θέατρο της Σπάρτης βρίσκεται στη νότια κλιτύ του λόφου της αρχαίας Ακρόπολης. Η κατασκευή του χρονολογείται γύρω στο 30-20 π.Χ. Με διάμετρο κοίλου 141μ., ήταν ίσως το μεγαλύτερο θέατρο στον ελλαδικό χώρο και συγκρίνεται με αυτό της Δωδώνης και της Μεγαλόπολης. Υπολογίζεται ότι ήταν σχεδιασμένο για να υποδέχεται περίπου 17.000 θεατές, χωρητικότητα που μπορεί να συγκριθεί με εκείνη του Διονυσιακού θεάτρου και υπερβαίνει κατά πολύ εκείνη του θεάτρου της Επιδαύρου.

Ξεχωρίζει για το μέγεθός του, καθώς και για την ποιότητα και την πολυτέλεια της κατασκευής του, που αντανakλάται στη χρήση εγχώριου λευκού μαρμάρου. Διέθετε δέκα κλίμακες και εννέα κερκίδες στο θέατρο και δεκαεπτά κλίμακες με δεκαέξι κερκίδες στο επιθέατρο, ενώ διέθετε ή ήταν αρχικά σχεδιασμένο για να διαθέτει δεύτερο διάζωμα και επιθέατρο.

Αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό του είναι η λειτουργία ξύλινης κινητής σκηνής, η οποία φυλασσόταν σε κτίριο στη δυτική πάροδο, τη σκηνοθήκη. Στο τέλος του 1ου μ.Χ. αι. το θέατρο απέκτησε σταθερή μνημειώδη μαρμάρινη ρωμαϊκή σκηνή κορινθιακού ρυθμού, δώρο του αυτοκράτορα Βεσπασιανού. Η μαρμάρινη πρόσοψη του αναλήμματος της ανατολικής παρόδου στην οποία καταγράφονται κατάλογοι Σπαρτιατών αξιωματούχων και *cursus honorum* αποτελεί ένα σπάνιο ενεπίγραφο μνημείο.

Το θέατρο λειτούργησε με μετατροπές και επισκευές έως τις αρχές 4ου αι. μ.Χ. οπότε και ενσωματώνεται εν μέρει στο υστερορωμαϊκό τείχος. Μετά από μια περίοδο εγκατάλειψης, έχουν αναγνωριστεί περίοδοι βυζαντινής εγκατάστασης.

Το θέατρο αποτέλεσε χώρο λατόμευσης καλής ποιότητας οικοδομικού υλικού για την ανέγερση της νεότερης Σπάρτης.

Η σπουδαιότητα του μνημείου, όπως αυτή διαφαίνεται από τα ανωτέρω, οδήγησε το 2012 το μη κερδοσκοπικό Σωματείο «Διάζωμα» στην εκπόνηση της μελέτης της αποκατάστασής του, από τον αρχιτέκτονα – μηχανικό κ. Γουλιέλμο Ορεστίδη, η οποία και ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2013. Τη χρηματοδότηση της μελέτης ανέλαβε το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Επιστημονικός σύμβουλος της μελέτης (χωρίς αμοιβή) ήταν ο καθηγητής Αρχιτεκτονικής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου κ. Μανόλης Κορρές. Η μελέτη εκπονήθηκε από τον Ιούλιο του 2012 έως τον Ιούλιο του 2013 από διεπιστημονική ομάδα που περιελάμβανε αρχιτέκτονες, τοπογράφους, αρχαιολόγο, πολιτικό μηχανικό και συντηρητές αρχαιοτήτων.

Η μελέτη ολοκληρώθηκε με επιτυχία και παραδόθηκε εμπρόθεσμα ενώ εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΑΑΜ/ΤΜΚΕΜ/203214/28286/1593/410/12-11-2013 Υ.Α. (ΑΔΑ:ΒΛ1ΕΓ-ΩΨΨ) έπειτα από ομόφωνη γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (Συνεδρίαση 15/10/2013).

Στις 20 Αυγούστου 2012 και ενώ η εκπόνηση της μελέτης βρισκόταν σε εξέλιξη, παρακολουθήσαμε την παρουσίαση στην τοπική κοινωνία της Σπάρτης του αντικειμένου της μελέτης, τις έως τότε νεότερες διαπιστώσεις για το μνημείο και τις μέχρι τότε πραγματοποιηθείσες εργασίες. Η παρουσίαση πραγματοποιήθηκε σε εκδήλωση που έλαβε χώρα στην ακρόπολη της αρχαίας Σπάρτης με συνδιοργανωτές το Σωματείο Φίλων του Αρχαιολογικού Μουσείου Σπάρτης «Παναγιώτης Σταματάκης», τον Σύνδεσμο Φίλων Ανασυγκρότησης Αρχαίου Θεάτρου Σπάρτης «ΓΙΤΙΑΔΑΣ» και την Ε' Εφορεία Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων, σε συνεργασία με το Σωματείο «ΔΙΑΖΩΜΑ».

Στις 4 Νοεμβρίου 2013 η ολοκληρωμένη και εγκεκριμένη μελέτη παρουσιάστηκε από τον μελετητή στο Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος παρουσία του μέλους του Δ.Σ. του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος Γιώργου Αγουρίδη, του προέδρου του Δ.Σ. του Διαζώματος Σταύρου Μπένου, του Περιφερειάρχη Πελοποννήσου Πέτρου Τατούλη, του τότε Δημάρχου Σπάρτης Σταύρου Αργειτάκου, της τέως Γενικής Γραμματέως του Υπ.ΠΟ.Α Λίνας Μενδώνη, του πρώην υπουργού Ιωάννη Βαρβιτσιώτη («ηθικού αυτουργού» της ανάθεσης της μελέτης) και φίλων του Ιδρύματος. Στη σύντομη ομιλία του ο κ. Περιφερειάρχης Πελοποννήσου έκανε λόγο για την αναγκαιότητα ανάδειξης της αρχαίας Σπάρτης και την εξασφάλιση

100.000 ευρώ για τη μελέτη και αναστήλωση του αρχαίου θεάτρου Σπάρτης. Η τέως Γενική Γραμματέας του Υπ.ΠΟ.Α. τόνισε ότι είναι μεγάλη πρόκληση για τις Υπηρεσίες του Υπουργείου η εκτέλεση του έργου και μετέφερε τη διάθεση του προϊσταμένου της Διεύθυνσης Αναστήλωσης Αρχαίων Μνημείων Δημοσθένη Σβολόπουλου να το αναλάβει η Υπηρεσία με αυτεπιστασία. Ως προς τη χρηματοδότηση η κ. Μενδώνη ανέφερε ότι υπήρχε δυνατότητα να ενταχθεί το έργο στην τότε τρέχουσα προγραμματική περίοδο στο πρόγραμμα της Ανταγωνιστικότητας ΕΠΑΝ 2 που διαχειριζόταν του Υπ.ΠΟ.Α προκειμένου η πρώτη φάση του έργου να ξεκινήσει το 2014 και να ολοκληρωθεί το 2015.

Στις 18 Δεκεμβρίου 2013 σε εκδήλωση προς τιμή του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος παρουσιάστηκε η μελέτη για την αποκατάσταση του αρχαίου θεάτρου Σπάρτης στο Διοικητήριο της Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας. Την εκδήλωση συνδιοργάνωσαν η Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας και το Διάζωμα και παρευρέθησαν μεταξύ άλλων το μέλος του Δ.Σ. του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος Γιώργος Αγουρίδης, ο πρόεδρος του Δ.Σ. του Διαζώματος Σταύρος Μπένος, ο Περιφερειάρχης Πελοποννήσου Πέτρος Τατούλης, η Αντιπεριφερειάρχης Λακωνίας Αδαμαντία Τζανετέα καθώς και δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι. Εκφράστηκε η πρόθεση της Περιφέρειας Πελοποννήσου να ενταχθεί η αναστήλωση του αρχαίου θεάτρου Σπάρτης στο Στρατηγικό της Σχεδιασμό, ενώ ο Σταύρος Μπένος μετέφερε εκ μέρους της Λίνας Μενδώνη ότι έχει δοθεί εντολή στη Διεύθυνση Αναστήλωσης Αρχαίων Μνημείων να συγκροτήσει επιστημονική ομάδα προκειμένου το έργο να ενταχθεί και να χρηματοδοτηθεί από το τότε τρέχον ΕΣΠΑ. Στην εν λόγω εκδήλωση ο επί τέσσερις τετραετίες δήμαρχος Σπάρτης Δημοσθένης Ματάλας ανακοίνωσε την επιθυμία του να δωρίσει 10 στρέμματα που γειτνιάζουν με το αρχαίο θέατρο στο Υπουργείο Πολιτισμού.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο 4ο Συνέδριο Αποκαταστάσεων Μνημείων (Θεσσαλονίκη 26-28 Νοεμβρίου 2015) που διοργανώθηκε από την Εταιρεία Έρευνας και Προώθησης της Επιστημονικής Αναστήλωσης των Μνημείων (ΕΤΕΠΑΜ) παρουσιάστηκε η ανακοίνωση «Μελέτη αποκατάστασης Αρχαίου θεάτρου Σπάρτης, από τη νέα τεκμηρίωση και αποτύπωση στη νέα αναπαράσταση και πρόταση αναστήλωσης του κοίλου».

Μέχρι στιγμής όμως και όσο είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, δεν υπάρχει καμία περαιτέρω εξέλιξη προς τη κατεύθυνση της υλοποίησης των όσων έχουν εξαγγελθεί, για τη τύχη του αρχαίου θεάτρου της Σπάρτης, τη στιγμή μάλιστα που υπάρχει ήδη εγκεκριμένη Μελέτη από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο.

Κατόπιν όλων αυτών και επειδή ανακύπτουν πολλά ερωτήματα στα οποία οφείλονται απαντήσεις,

ΕΡΩΤΑΤΑΙ η κ. Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού:

1. Γιατί δεν αξιοποιήθηκε η δυνατότητα της εντάξεως του έργου στη –τότε– τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο (Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας ΕΠΑΝ2), που διαχειριζόταν το ΥΠΠΟΑ, προκειμένου η πρώτη φάση του έργου να ξεκινήσει το 2014 και να ολοκληρωθεί το 2015;
2. Συγκροτήθηκε η επιστημονική ομάδα προετοιμασίας του έργου, ώστε αυτό να ενταχθεί και χρηματοδοτηθεί και να ναι, ποια τα αποτελέσματα των εργασιών της; (Σύνταξη Τεχνικού Δελτίου, Προϋπολογισμός κλπ.). Διαβιβάστηκαν αυτά στην αρμόδια Διαχειριστική Αρχή και να ναι σε ποιες ενέργειες προέβη αυτή;
3. Στο διαδικτυακό κόμβο του Διαζώματος (<http://www.diazoma.gr/GR/Page20-0039.asp>) υπάρχει αναρτημένο το video της παρουσίασης της μελέτης στο Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (4/11/13) καθώς και εκείνο της ίδιας παρουσίασης στη Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας (18.12.13). Έχει υλοποιηθεί κάτι από όσα εξήγγειλαν οι εμφανιζόμενοι σ' αυτό ομιλητές για το αρχαίο θέατρο της Σπάρτης;
4. Με δεδομένη τη πανθομολογούμενη κακή κατάσταση του μνημείου και το κίνδυνο περαιτέρω επιδείνωσής του, σε ποιες ενέργειες προτίθεται να προβεί η πολιτική ηγεσία του ΥΠΠΟΑ σχετικά με την ένταξη του έργου στη νέα Προγραμματική Περίοδο, αφού υπάρχει πλέον η σχετική Μελέτη και όλες οι άλλες προϋποθέσεις που απαιτούνται γι' αυτήν;

Ο Ερωτών βουλευτής

Αθανάσιος Π. Δαβάκης

Βουλευτής Λακωνίας Ν.Δ.